

Veremli işçiler boş yatak bekliyor

Sigorta, Süreyya Paşa Sanatoryomu İnşaatının Gecikmesi Yüzünden 22,500 Lira Zarara Uğradı

80 veremli her gün ölüme daha çok yaklaşıyor mesuller bulunmalı

Unutulmaması gereken meseleler

Yazan: KEMAL SULKER

İşçi Sendikalarının kurulmasından sonra Birlikler vücuda getirildi. Şimdi de federasyonlar doğuyor. Yarın Konfederasyonlar teşkil edilecek. Sendikacılar bugünlerde hep bu meselelerle meşgul.

İşçilerin iyi birer teşkilata sahip olmasını görmek en büyük emelimiz arasındadır. İnaniyoruz ki işçilerin, öz menfaatlerini savunabilmeleri; iyi işleyen modern birer teşkilata sahip olmaları ile mümkündür. Teşkilatsız bir sınıf daima ezilmeğe mahkumdur. Nitekim Türk işçi sınıfının uzun müddet meslekî ve siyasi birer teşkilata sahip olamaması bugün çeşitli haklardan mahrum kalmasına sebep olmuştur.

İşçiler gerek sendikalarını geliştirirken, gerekse yeni organizasyonlar kurarken işin dış cephesine fazla alâkalanıyor, fakat «ruhu» ile dış cephesi kadar ilgilenmez görünüyorlar.

Ruhsuz bir teşkilâtın süslü bir cenaze arabasından farkı olmayacağı müdrik olan sendika ileri gelenlerinin işçi efkârı umumiyesine teşkilâtın ruhu hakkında etraflı telkinlerde bulunmaları zamanı gelip çatmıştır.

Bilindiğine emin bulunmak istediğimiz bazı noktaları hatırlamak icab ediyor.

Unutmamalıyız ki sendikalar zaman zaman en mühim sosyal teşekküllerden biridir. Sendikalar günün olaylarını dikkatle takip eder, mensup olduğu işçi grubunun istek ve tenkidlerini işçi sınıfının bir parçası olarak ortaya atar; hükümeti ikaz eder.

Sendikaların üyelerinin menfaatlerini müdafaa için yılmazlar ve karşı sınıfın her türlü oyalama ve avutma politikasına karşı kendilerini sınıf olarak müdafaa için her imkânı kollarlar. Siyasî partiler karşısında tam istikbalini titizlikle korurlar. Partiler hesabına sendikalarda nüfuz tesisine çalışanların maskelerini aşağı indirirler. İşçi ücretlerinin hayat endekslerine göre değişen bir nizamla yaklaşmasına, iş saatlerinin azaltılıp, çalışma şartlarının en ileri sıhhi tesislerle düzenlenmesine gayret ederler. Bu arada işçi kulüpleri, işçi kulübü ocakları kurar ve bütün işçilerin kardeşliği prensibinden ayrılmazlar.

İşçilerin teşkilatlanması demek, bu ve bunun gibi ekonomik ve sosyal meselelerle uğraşmak ve bu meselelerin kısa zamanda haljedilmelerine çalışmak demektir. Kısa bina, başkanlık, sekreterlik, sözcülük, şu ve bu ünvan, hareket serbestisine ve sendikacılık idealine sahip değilse işçiyi aldatmağa yarar ve sadece o kadarla kalır.

Memnunlukla görüyoruz ki; teşkilât meselesinde titizlikle duran bazı sendika kadrolarında program ve amaçları, tehakkuk et-

İşçi Sigortaları Kurumunun Maltepede Süreyya Paşanın Narlı mevkiindeki çiftliğinde yaptırılmakta olan 100 yataklı Verem Sanatoryomu inşaatı hâlâ sona ermemiştir. Bu yüzden İşçi Sigortaları Kurumu ve işçiler zarar etmektedir. Hâdises şudur: Hulusî Köymenin Çarşma Bakanlığı sırasında temel atma töreni yapılan Sanatoryomun inşaatı

Bakanın izahatına göre üç ay sonra tamamlanacak ve Sanatoryomun açılma töreni yapılırken 300 yataklı hastanenin temel atma töreni icra edilecekti.

6 Mart 1951 Salı gününde temel atma töreni yapılan Sanatoryomun 30 Haziran Cumartesi günü teslim muamelesi yapılacaktı. Fakat «keşif» lerin yanlış yapılması üzerine (Devamı 3 ncü Sayfada)

İşçiler her ne şekilde işten çıkarılırsa tazminat alacak

Ahmet Topçu, Meclise mühim bir kanun tasarısı verdi

Istanbul İşçi Millet Vekili Ahmet Topçu, tekmil işçileri ilgilendiren çok mühim bir kanun teklifi

hazırlamış ve Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunmuştur.

Ahmet Topçu, yeni Kanun tasarısı hakkında şunları söylemiştir:

(Devamı 3 ncü Sayfa.)

Kütahya işçileri de umumi hastalık sigortasından bir an önce istifade ettiril elidir

Maden kömürü işçileri Ankaraya hey'et göndermeğe karar verdi

Değirmisaz, (Özel) — Değirmisaz Maden Kömürü İşçileri Sendikası mühim bir teşebbüse geçmiştir. Sendika, Tunçbilekteki kardeş Sendika İdarecilerinden bir heyet ile birlikte Ankaraya gidecek ve Umumi Hastalıklar Sigortası Kanununun Kütahya İlinde de tatbikini isteyecektir. Bu arada heyet işçilere verilmekte olan çocuk primlerinin on liraya çıkarılmasını, kirada oturan işçilere mesken bedeli verilmesini, İşletme İdaresine ait evlerin işçilere tevziindeki usulsüzlüklerin telafisini

talep edecektir. Sendikamızın bu teşebbüsü memnunluk uyandırmıştır.

Değirmisaz Maden Kömürü işçileri sendikasının başarısı

Diğer taraftan haber verildiğine göre, Garp Linyitleri İşletmesinde

çalışan işçilere Değirmisaz Maden Kömürü İşçileri Sendikası borç para vermeğe başlamıştır. Sendika 21 üyeye 2,000 lira ödemiştir. Borç istemek zorunda kalanlara da ikrazat yapılmaktadır.

Yeşilköy Gramofon Türk Limited Şirketi Matbaası işçilerinden 28 kişi Basım Teknisyenleri Sendikasına üye olmuştur.

Mersin Liman işletmesi müdürü Haydar Özekeye açık mektup

Sendika Başkanı, Müdürü işçilerle işbirliği yapmağa ve iyi geçinmeye davet ediyor

Mersin, (Özel) — Çukurova Akdeniz Bölgesi Liman ve Deniz İşçileri Sendikası Başkanı Sakip Bulutlu, Mersin Liman İşletme Müdürü Haydar Özekeye bir açık mektup yazmıştır. Bu mektupta işçilerin istekleri belirtilmektedir. Mektubu bildiriyorum:

«Mersin Limanı Müdürlüğüne, tayininizden birkaç gün sonra Sendikamız İdare Kurulunu toplamış ve bizimle Sendika ve iş hakkında hasbihallerde bulunmuşunuz. Bu toplantıdan son derece memnun ayrılmıştık. Fakat (Devamı 3. cü Sayfada)

Bakırköy Tekstil İşçileri kongrelerini yaptılar

Çeşitli tenkitler ileri sürüldü

Tekstil ve Örne Sanayii İşçileri Sendikasının Bakırköy şubesi olağanüstü kongresi dün saat 14.30 da Bakırköy Gençlik Kulübünde yapılmıştır.

Kongrede işçi milletvekillerinden İhsan Altınel ve Ahmet Topçu ile sendika ileri gelenleri hazır bulunmuştur. Kongre başkan-

lığına Muammer Özerkan seçildikten sonra yönetim kurulu başkanvekili Lütfi İnsalan üç aylık faaliyet raporunu okumuştur.

Raporda, yönetim kurulunun toptan istifa ettiği bildirilmekte ve yeni yönetim kuruluna terafile çalışacak işçilerin seçilmesi (Devamı 3 ncü Sayfada)

“Rabbena, hep bana,, diyen işverenler

Bursa, (Özel) — Hayri Öğelma nîsletmesi, sahibi ile Meral Müdürü Bürhan Hekimoğlu ve Yurt Maden Şirketi sahipleri Halit Reşat İşçi Sendikalarına karşı mülayim bir tavır takınmışlardır. Bunlara mukabil diğer işveren ve killeri «Bursa Harmanlık Maden İşçileri Sendikası» nı baltalamağ yoluna gitmişlerdir.

Ocaklarda iş sistemi gayet iptidaidir. İşçiler daima işverenin baskısı ve tehdidi altındadır. İşverenler «Rabbena hep bana» demektedirler. Buna rağmen Sendika azimle faaliyetine devam etmektedir.

DARILMAĞA YOK

Sünnet edilen radyo konuşmaları

Istanbul Radyosunda iki aydır on beş günde bir «İstanbul İşçi Sendikaları Birliği» adına onar dakikalık konuşmalar oluyor. Fakat —hikmetinden sual olunmaz— on dakikalık konuşma hep yedi dakikada sona eriyor. Sonra da bir ara nağme...

Son olarak konuşan Rahim Mumcuların söyledikleri arasında birbirleriyle bağlanamamış cümleler vardı. Sebepini öğrenmek istedinim.

SİMSEK

(Devamı 3 ncü Sayfada)

Bize göre :**Gelecekler ve buradakiler**

Yazan: Münip KOÇOĞLU

İskandinavlardan yürümüş, İngiltere ve Fransa'yı tarayarak İtalyaya gelmiş, sert bir mukavemetle karşılaşınca handise atom bile kullanacak, baştan başa İtalyayı kasıp kavuruyor. Oradan Balkanlara ve bize atlıyacakmış. Gelsin de görelim. Biz son ferdimize kadar savunmaya ahdetmişiz. Fırıncıda ekmeğe, kömürde kömür ve ev sahibinde insaf bulduğumuz müddetçe kıyasıya dövüşeceğimiz muhakkak. Tabii gelenin kim olduğunu anlamız! Karakış.

İkincisine gelince: Bugünlerde gümrük duvarlarımızı devirip piyasalarımızı basacağı ve bizleri şaşkın bırakıp perişan edeceği söylenen bir ithal malı var: Onun da adı «enflasyon». Bizim anladığımız pahalık ve sefalet. Bilginlere inanılırsa bu da aynı yolu takiben yola çıkmış yurdumuza teşrifleri de gün meselesi imiş.

İnsan şöyle düşünebilir. Peki bizim yerli enflasyonumuzun suyu mu çıktı da, yabancıyı ithal ediyoruz. Yine düşünülür acaba bizde yok olan bir şey midir de, gelişine çanlar çalıyor.

Fiyatlar bizde de yükseliyor. Altına hücum bizde de var. Büyük tasarruf piyasaya değil apartı mana saldırıyor. Kambiyomuzun aklı ile karası gırtlak gırtlığa değil mi? Fransız bütçesi yüzde kırk açık; bizde acaba kaçta kaç kapalı. Faiz hadlerini indirmedi mi? Banka kredilerini genişletmedik mi? Stokçu tüccarlarımız yok mu? Bilhassa hayat pahalı ve geçim zor değil mi?

Bütün bunları düşünürsek, gelecek nesnenin bizde daniskası var.

Paralarının kıymeti düşmekte ve fiyatları gittikçe artmakta olan memleketler paralarının dış kıymetlerini sabit tutmakla bizim gibi ithalâtı fazla memleketleri bazı emri vâkilerle karşı karşıya bulundurabilirler, buna da kambiyo dalgaları denilir.

Biz 14 Mayıs görmüşüz, 7 Eylülde hiç gönlümüz yok. Fakat bu iş de pek gönül işi olmasa gerek. Bizdeki bize yeter.

Tekstil federasyonu**Bâhir Ersoy Anadolu'dan geldi ve bir demec verdi**

İstanbul Tekstil ve Örme Sanayi İşçileri Sendikası Başkanı Bâhir Ersoy, Anadolu'daki Sendikalarla yaptığı temaslari bitirmiş ve şehrimize dönmüştür. Bâhir Ersoy bir arkadaşımıza şunları söylemiştir:

«Türkiye Tekstil İşçileri Federasyonunu kurmak için hazırladığımız Anayasa üç Sendika tarafından kabul edildi. Aralık ayının 21'ine kadar gerekli kanuni formaliteyi tamamlayacak ve Federasyonumuzu bu yıl içinde kuracağız. Bu suretle Türkiye'deki Tekstil işçilerini dahilde ve hariçte tam mânâsıyla temsil imkânı elde edilmiş ve işçi davası ileri bir hamle ile yeni başarılarla doğru mesafe almıştır.»

YENİ NEŞRİYAT:**HAYATTAN HİKAYELER**

Zevkli bir kiş gececi geçirmek isterseniz genç muharrirlerimizden Naim Tanyerinin yazdığı birbirinden güzel 35 mahkeme rapor-tajını ihtiva eden Hayattan Hikâyeler adlı eseri okuyunuz. Bayilerde bulunur. Fiyatı 50 kuruştur.

Grev ve Lokavt kanun tasarısı ilmi ve hukukî esaslara dayanmıştır

Tütün İşçileri Sendikası, Grev ve Lokavt Kanun Tasarısını incelemiş ve bir rapor hazırlamıştır. Bu raporun ana hatlarında şunlar belirtilmektedir:

Demokrat Parti iktidara gelmeden evvel işçilere bir çok vaatlerde bulundu. Grev hakkını tanıyacağını söyledi. İşçinin kötü hayat şartlarını anlattı.

«İşte bütün bu olaylar göz önünde tutulmadan mevcut Grev Tasarısı hakkında tam bir görüşe varmak mümkün olmaz. Tasarı bu olayların ışığı altında incelenirse görülür ki meselenin özü şudur:

Nazarî olarak Grev hakkını tanımak, fakat fiiliyatta kullanılmasını inkânsızlaştırmak, bunun böyle olduğunu anlamak için umumi hatlarıyla tasarıyı incelemek kâfidir. Tasarının birinci maddesine göre işçiler ve Sendikalar Grev ilân etmek hakkını haizdirler. Ancak bu hak tam değildir. Bir çok haklardan kayıt altına alınmış, hudutlandırılmıştır.

Tasarının ikinci maddesine göre 50 işçiden az işçi bulunan iş yerlerinde on işçi, 50 den 100 e kadar çalışan iş yerlerinde işçi sayısının dörtte biri, 500 den fazla işçi çalışan iş yerlerinde en az yüz işçi, iş şartlarından veya bunların tabikâtına ait usul ve tarzlardan doğacak ihtilâflarda grev ilân edebilir. Buna göre tasarıda tayin edilen sebeplerden başka sebeplerle grev ilân edilemez. Bir Sendikanın grev ilân edebilmesi için bahis konusu iş yerindeki işçilerin yüzde 50 den fazlasının Sendikaya üye olması şarttır. Böylece grev hakkı bir taraftan grevin nevi diğer taraftan grevi ilân edecek işçilerin sayısı bakımından tahdit edilmiştir. Dayanışma grevi olsun, siyasi grev olsun tasarıda tarif edilen grev neviden başka her türlü grev yasaktır. Bu yasak her şeyden evvel ilim ölçülerine uygun değildir.»

Siyasetle iktisat arasında kesin hudutlar yoktur. En küçük bir gündelik meselesi, icabında siyasi bir mâna alabilir. Oyle meseleler olur ki bunlar iş şartlarına ait olmakla beraber siyasiyedirler. Meselâ işçilerin bir Sendikaya üye oldukları veya bir grev esnasında faal rol oynadıkları için işveren tarafından işlerinden koğulmaları hali hem iş şartları ile ilgilidir, hem de siyasiyedir.

Bugün Fransa ve İtalya gibi bir çok ileri endüstri ülkelerinde basit bir gündelik veya iş günü ihtilâfı kabine buhranlarına yol açmakta, bu yüzden kabineler düşmekte, yahut aylarca kurulamamaktadır. Böyle bir kabine buhranı esnasında, meselâ ücret meselesinden çıkacak bir grevin siyasi sayılmıyacağını kim temin edebilir?

«Grev Hakkı» adlı kitabında Üniversite Profesörlerinden Orhan Tuna bu mevzuda «maamafih siyasi grevlerin diğer grevlerden tefrik işinin hiç değilse ilk bakışta pek kolay olmadığını burada işaret etmek yerinde olur.» diyor. 14 Ağustos 951 tarihli Yeni Sabah gazetesinde yayımladığı «kârlara tahdit, ücretlere zam» adlı makalesinde Ord. Prof. Sükrü Baban «Politika ile iktisat sût ile su gibi ayrılması zor bir surette yekdiğirine karışıyor» demekle bu gerçeği kısmen olsun açıklamak mecburiyeti duymuştur.

Siyasi Grevle İktisadi Grev kesin olarak ayırt edilmediğine göre siyasi grevin yasak edilmesi neticede grev hürriyetini ortadan kaldırmıştır. Çünkü her grevde siyasi bir taraf bulmak mümkündür. Bu yasak aynı zamanda Demokrasiye, İnsan Haklarına aykırıdır.»

Dayanışma Grevine gelince bu, işçiler arasındaki tesanüt duygusunun geniş çapta fiilen ifadesidir. Çoğu kere bir kısım işçinin meslekî taleplerini desteklemek için ilân edilir. Bu duruma göre; dayanışma grevlerinin yasak edilmesi işçiler arasında dayanışma duygusunun büyük bir ölçüde gelişmesine engel olmaktan başka bir maksatla izah edilemez. Bugün hiç bir Demokratik memlekette grevler siyasi, gayriyasi di-

İstanbul Tütün İşçileri sendikası son derece dikkate değer bir tenkid hazırladı

ye ayırt edilmez. Dayanışma grevi yasak değildir. Elhasıl grev hakkı bir bütündür. Parçalanması demek, yok edilmesi demektir.

Tasarının 4 ve 5 nci maddelerine göre İş Kanunu kapsamına girmiyen iş yerleri ile tasarıda sayılan belli başlı iş yerlerinde grev yapmak yasaktır. Böylece Tarım işçileri, deniz ve hava nakliyat işçileri, devlet demir ve karayolları işçileri, elektrik, su, havagazi işçileri gibi işçi sınıfının en büyük kütlesini teşkil eden işçiler grev hakkından mahrum bırakılmıştır. Demokrasiye ve insan haklarına uygun olmayan bu yasak, aynı zamanda anayasamızın 69 ncu maddesine de aykırıdır. Bu maddeye göre «Türkler kanun karşısında eşittirler ve ayrıksız kanuna uymak ödevindedirler.»

Tasarının gerekçesi, ana yasaya aykırı olan bu durumu izah edememiştir. Sadece «hemen bir çok memleketler mevzuatında olduğu gibi» kaydını koymuştur.»

Evvellâ belirtelim ki bir çok memleketler mevzuatında bu yasak yoktur. Aralarında Yunanistan da bulunmak üzere Fransa, İtalya, İngiltere, Amerika gibi memleketlerde bahis konusu işçiler değil, memurlar dahi grev hakkına sahiptir. Kaldı ki bir çok memleketlerde bu yasak bulunması icap etmez.

«Memlekette fevkalâde hallerin ilân olunması takridinde» Bakanlar Kuruluna lüzum görülen yerlerde ve iş kollarında grevi men etmek yetkisi tanınmıştır. Bizzat Tasarının itiraf ettiği gibi «bu yetki grev hakkını takyit edici bir mahiyette tasamaktadır. Fevkalâde hal ilânı Bakanlar Kuruluna ait bir takdir meselesidir. Bakanlar Kurulu siyasi endişelerle her zaman böyle bir hal ilân edebilir. Meselâ memleket çapında genişlemek istidadını gösteren bir grev hareketini bile bizzat fevkalâde bir hal sayabilir ve grevleri men edebilir. Bu mevzuda en doğrusu işçinin iyi niyetinden hak sız yere şüphe etmemek ve onun gerçekten fevkalâde hallerde dikkatli olacağına inanmaktır.»

Grev ve Lokavt Tasarısında grev ilânı ve süresi hakkındaki kayıtlar bir çok Sendikalar tarafından tenkid edilmiştir. İstanbul Tütün İşçileri Sendikası bu tenkidleri âdeta hulâsa etmiş ve daha veziz ifade ile şöyle sıralamıştır:

Tasarının 7 nci maddesine göre bir grev üç aydan fazla devam edemez. Devam ederse taraflar mukavele hükümleri ile bağlı sayılamazlar. Tek başına bu madde grevi neticesiz, tesirsiz bırakmağa kâfidir. Grevin üç aydan fazla devam edemeyeceğini bildiği için işveren henüz uzlaşırma safhasında iken gerekli bütün tedbirleri alacak, neticesiz sükûnet içinde bekleyecektir. Üç ay dolar dolmaz mukavele fesholunmuş sayılacağına göre yeni işçiler alabilecektir. Böylece grev de hiç bir netice vermiyecektir. Şüphesiz ki bu durumu evvelden kestiren işçiler kolay kolay greve başurmıyacaklardır. Yahut başlamış oldukları greve devam edemeyeceklerdir. İşverenin şartlarını kabul etmek zorunda kalacaklardır. Her iki halde de grev hakkı kullanışlı bir hak olmaktan çıkmaktadır.»

Gerekçenin açıkladığı gibi bu madde işvereni «zarara düşür» etmemek için düşünülmüştür. Halbuki asıl korunulması gereken işveren değil işçidir. Ayrıca tasarının 12 nci maddesi gereğince işverene tanılan iş yerini kapatmak yetkisi her zaman kötüye kullanılmağa müsâittir.

Tasarının 26 nci maddesine göre «Toplulukta iş uyuzmazlık-

ların evvelâ mecburi uzlaşırma yolu ile halline çalışılması esastır. Ancak bundan sonra grev ilân edilebilir.

Şüphesiz ki bu ancak nazari olarak mümkündür. Yoksa mecburi uzlaşırma usulünden sonra Grev ilânında mâna kalmaz. Grev öyle rastgele her istenildiği zaman başvurulacak bir çare değildir. Büyük masraflara bağlıdır. İşçi için ızdırıp vericidir. İşçi grev ilân ederken kendisi için en müsâit, işveren için en buhranlı zamanı kollar.

Meselâ, ticaretlerin arttırılmasını istemek için piyasamızın hareketli bir zamanını seçer. Çünkü böyle bir zamanda işveren işin durmasını istemez. İşçilerin taleplerini kabul etmek zorunda kalır. Halbuki mecburi uzlaşırma usulü kabul edilince işveren bu süre içinde bütün tedbirlerini alır. Meselâ âcil siparişleri yerine getirir. Yahut çürümek üzere olan iptidai maddeleri hemen işletir. Bu vaziyet karşısında işçi grev ilân etmekte bir fayda bekleyebilir mi? Tabiatıyla bekleyemez.

Bir şeyin kullanılması onun tatbikattaki değerine, yani kullanışlı olup olmamasına bağlıdır. Aynı şey, haklar, hürriyetler için leaynen doğrudur. Mücerret hak hiç bir şey ifade etmez. Hak sahiplerinin kullanmadıkları hak neye yarar? Tatbik değeri olmayan bir hak gerçek bir hak değil, sözde bir haktır.

Tasarının 3 üncü maddesine göre grev hakkında feragat edilemez. «Ancak Kollektif iş mukavelelerinde mukavele süresi içinde grev ilânına müracaat edilmeyeceği derpiş olunabilir.»

Bilindiği gibi Sendika henüz zayıftır. İşçiler arasında dayanışma duygusu kuvvetlenmemiştir. Bilgi ve tecrübeleri yetersizdir. Çok kere işverenin şartlarına karşı mukavemet edemeyecekler, bu şartları kabul zorunda kalacaklardır. Bu arada kollektif mukavele süresince grev hakkından feragat edeceklerdir.

Tasarının grev hakkından feragat edilmez olduğu hakkındaki iddiası bir idealdir. Kollektif mukavelede, mukavele süresi içinde grev ilânına müracaat edilmeyeceğinin derpiş olunabilmesi, gerçekte grev hakkından tam or feragattır. Mevcut durumda işverenin bu şartı işçilere her zaman kabul ettirebileceği düşünülürse Arapça kelimenin hakikati gizliymiyeceği kendiliğinden anlaşılır. Neticede kollektif mukaveleler ya grev hakkını ortadan kaldıracaktır. Yahut grevi tesirsiz bırakacaktır.

Tasarının 8 inci maddesine göre greve iştirak etmeyenlere tanılan «çalışmağa devam etmek hakkı» her ne kadar çalışma hürriyeti gibi yüksek bir iddiaya dayanır gibi gözükmekte ise de, gerçekte bu madde grev kırıcılığını teşvik ve işçiler arasında rekabeti körüklemekten ve onları parçalamaktan başka bir netice veremez. Her endüstri ülkelerinde cereyan eden olaylar bunu inkâr edilmez bir surette göstermektedir. Tasarının 34 ncu maddesi gereğince greve iştirak etmemiş olanların grev neticesinde elde edilen yeni iş şartlarından faydalanmaları açıktan açığa grev kırıcılığını teşviktir. Dayanışma duygusu gelişmemiş işçiler grev muvaffak olursa nasıl olsa neticesinden faydalanacaklarını düşünerek greve katılamazlar.

Tasarının ceza hükümlerine gelince, işçiler için konan cezalar çok ağır ve yersizdir. Bu ceza tehdidi tepelerinde Demoklesin kılıcı gibi asılı durdukça işçiler grev hakkında kalan kırıntıyı kullanamayacaklardır.

Görülüyor ki tasarı Anayasaya, kanunlara, demokratik hürriyetlere ve insan haklarına aykırıdır. Bir elle verileni diğer elle almak-tadır.»

Grev tasarısı bitmek üzere

Ankara, (OZEL) — Grev Kanunu Tasarısının hazırlıkları bitmek üzeredir. Bu kanun tasarısının hazırlanması için alâkalı yerlerden istenen mütealealar gôlmüştür. Yakında tasarının B. M. Meclisine sevk edilmesi beklenilmektedir. Bu kanunun memleketimiz iktisadi bünyesine uygun bir ruh taşıyarak çıkacağı öйдiril-mektedir.

Tekel işçileri ve fazla mesai için şiir

Tekel işçilerinin fazla mesai kesilmüştü. Buna sebep olarak da iş ihtilâfı ile yüzde 35 zam elde edilmesi gösterilmişti. Makine Sanayi İşçileri Sendikası'ndan Abbas Avaz bu hadise hakkında Tekel Genel Müdürlüğüne hitaben şu kat'ayı okumuştur:

Piş - i dar - ı gam oldu sâki lüt-fünsenin,

Bir katre - i zehrden de beter-miş didarın senin.

Gösterip kudretinle varlığını hep bizlere

Gasbeylemek imiş sonunda mu-radın senin.»

HESABI DOĞRU YAZISI DUZGUN

Everest
KULLAN KI YÜZÜN GÜLSÜN

MESAP İŞLERİNİZDE EMNİYET, SÜRAT, ZAMANDAN VE MEMURDAN TASARRUF ETMEK İSTERSENİZ, 10 TUŞLU SON SİSTEM VE PRATİK

Everest
HERAP VE YAZI MAKİNELERİNİ KULLANINIZ

MEKTUPLARINIZ TEMİZ VE OKUNAKLI YAZILMASINI İSTİYORSANIZ, HER BAKIMDAN İKTİSADİ

İSTANBUL
M. İ. N. 1696
TEL. 49418

Zam alan işçiler

Ankara, (Özel) — İstanbul Basın Teknisyenleri Sendikası ile, Devlet Kâğıt ve Basın Genel Müdürlüğü kâğıt deposu arasında çıkan ihtilâf, işçilerin lehine olarak Yüksek Hakem Kurulunca karara bağlanmıştır. Buna nazaran, bu müessesede çalışan işçilerin 50 kuruşa kadar olanlarının ücretlerine % 25 ve saatte 50 kuruştan fazla olanların ücretlerine de % 15 nisbetinde zam yapılacaktır.

İşçiler her ne şekilde işten çıkarılırsa

(Baştarafı 1 inci sayfada)
«İhtiyarlık Sigortası Kanununun 40 ncı maddesini değiştiren kanun teklifim Büyük Millet Meclisinde kabul edildikten sonra tatbikatta bazı aksaklıklar görülmeye başlandı. Altmış yaşını doldurmuş işçi arkadaşlarımız emekliye ayrılmak istiyorsa Sigorta İdaresi gerekli muamele yapıyor. Fakat işveren, İş Kanunu gereğince işçiyi ödemesi mecbur olduğu kudem tazminatını vermiyor. Bunun için de iş akdinin işçi tarafından bozulduğunu ileri sürüyordu. Böylece yüzlerce, binlerce işçi yaşlandığı halde «Kidem tazminatı alamıyacağım» korkusu ile Sigortaya müracaat etmiyor ve ihtiyarlık maaşını elde edemiyordu.

Bu durumu göz önünde tutarak İş Kanununun 13 ncü maddesinin (Ç) bendine bir fıkra ilâvesini lüzumlu gördüm ve Kanun teklifimi Meclise verdim. Kanun teklifimde ilâvesini istediğim fıkra şudur:

«Askerlik hizmeti veya Sigortadan hak kazanmak için iş akdinin feshi anında her iş yılı için 15 günlük tazminat verilir»

Bu fıkra devlet bütçesine herhangi bir külfet yüklemeyecek ve dolayısıyla kanundaki bir açık kapıyı kapıyacaktır. Bu suretle herhangi bir sebeple Sigortadan hak kazanmak isteyenler veya askerlik hizmetini yapmağa gidenler bizzat iş akdini bozsalar dahi kudem tazminatını işverenden alacaklardır»

Ahmet Topçu, tasarının komisyonlarca da kabul edileceğine emin bulunduğunu ve bir ay içinde kanunlaşacağını tahmin ettiğini bildirmiştir

Veremli işçiler

(Baştarafı 1 inci sayfada)
müteahhitle olan mukavele 20 gün uzatıldı. Bu duruma göre 20 Temmuz Cuma günü sona ermesi gereken inşaat uzadı. Nihayet 14 Kasım 951 Çarşamba günü 300 yataklı İşçi Hastanesinin temel atma töreni yapıldı. Fakat Verem pavyonu, yahut Sanatoryom açılmadı. Ve böylece 3 aylık iş 8 ayı buldu.

İnşaatın uzaması hem Sigortanın hem de işçilerin zararına olmaktadır. Sigorta bu yüzden günde 1500 lira zarar etmektedir. Müddetten beş ay geçtiğine göre Sigortanın en az 22 bin 500 lira kaybı vardır. Verem hastalığına tutulduğu tesbit edilen işçilerimizden 80 i de hiç bir Sanatoryom ve hastanede yatak bulunamamasından dolayı tedavi görememekte ve hergün bir parça daha ecelin zalim pençesine yaklaşmaktadır. Mes'uller meydana çıkarılmalıdır.

Darılmaca yok

(Baştarafı 1 inci sayfada)
Meğer Radyo İdaresi hazırlanan konuşma yazılarını makaslıyor. Şu cümleyi, şu cümleyi, şu cümleyi, şu cümleyi okumayın diyor.

Birlik Radyonun «okumayın» dediği cümleleri neşretmek zahmetine katlanacak mı acaba? Çok merak ediyoruz doğrusu. Ve yine yine merak ediyoruz: Radyonun bu müdahalelerine göz yumulacak mı?

SİMŞEK

Kibrit fabrikası işçileri kongresi idare edilemedi

Mehmet Çelemoğlu ve arkadaşları seçimi kazandı

Büyükdere Kibrit ve Ağaç Sanayi İşçileri Sendikasının yıllık kongresi 24/11/51 de Fabrika lokalinde yapılmış ve çok hareketli, gürültülü olmuştur. Kongre başkanlığına Şeref Hivel, başkan vekili Mehmet İnhanlı, kâtiplikine Sezai Akdoğan ve Nutrettin Korun seçilmişlerdir. Kongrede İstanbul İşçi Milletvekilleri Ahmet Topçu, İhsan Altunel ve Hâdi Hüsmenle Salih Fuat Keçeci ve kalabalık bir sendikacı heyeti hazır bulunmuştur.

Sendika Başkanı Mehmet Çelemoğlu yıllık çalışma raporunu okumuş, ücretlere yüzde 30 zam sağlandığını, bir kontin açıldığını, daireleri değiştirildiğini işçilerin eski yerlerine verilmelerinin temin edildiğini bildirmiştir.

28 maddelik çalışma raporundan sonra hesap raporu okunmuştur. Bu rapora göre 8759 lira 72 kuruşluk gelire karşılık 7102 lira 79 kuruş sarfedilmiştir. Bunlardan 2738 lira 81 kuruşu hastalık, 813 lira 42 kuruşu ölüm yardımı, 2237 lira 47 kuruşu ise umumî masraflardır.

Raporların okunmasından sonra hesap tetkiki için beş kişilik komisyon seçilmiş ve raporların tenkidine geçilmiştir.

Söz alan işçilerin çoğunun cümleleri, fasillarla alkışlanmış, «Yaş» sesleri ile kesilmiş veya «İsim söyle! Kim bu?» «İstemiyoruz! Konuşmasın!» gibi itirazlarla karşılanmıştır. Bu arada bir iki çocuk işçi «az pilâv ver» «suyundan da koy» gibi yakışıkless sözler söylemiş ve Kongre Başkanlık Diva-

nınca Kongenin selâmeti namına salondan dışarı çıkarılmamışlardır. Bu sözler ve müdahaleler o kadar fazlaşmış ki kongre başkanlık divanı müzakerele hâkim olamamış ve bir ara kongreye sendika üyeleri hâkim olmuştur. Sıra yeni yönetim kurulu seçimine gelince kongre karışmıştır. Birçok işçiler önergeler vermiş ve eski yönetim kurulunun aynen kalmasını istemiştir. Buna itiraz edenler olmuş, kongre başkanı ve başkan vekili de bunun mahzurlarını belirtmiştir. Fakat «Kongre her şeye hâkimdir..» demişlerdir. Kongre her şeye hâkim olmuş ve oy pusulaları

dağıtılmıştır. Fakat hesap tetkik komisyonu raporunu bir hafta kadar sonra vereceğini bildirmiştir. Buna rağmen yönetim kurulu ibra edilmiştir. Çünkü kongreden anlaşılan şudur: İşçiler Mehmet Çelemoğlu ve arkadaşlarını sevmekte ve onların seçilmesini istemektedir.

Nitekim seçimler sonunda Mehmet Çelemoğlu 185, Fahrettin Sarrier 139, Abdullah Kaçar 137, Celâl Varol 125, Hayri Ogelman 119, Fethi 104 ve Ahmet Öztürk 92 oy alarak Yönetim Kuruluna seçilmişlerdir. Başarılar dileriz. «Her zaman böyle oluyor» diye salonu terketmişlerdir.

Bakırköy Tekstil işçileri

(Baştarafı 1 inci sayfada)
istenmekte idi. Bu arada grev kanunu tasarısının işvereni himaye eden bir karakterde olduğu, Mensucat Ticaret Kartaltepe mensucat fabrikasında kanunların tatbik edilmediği belirtilmekte idi.

Hesap raporunda da gelir ve giderler gösterilmiş, bu arada 30 lira yol masrafı kaydedilmişti.

Söz alan işçilerden Hüseyin Elektrikçi komünizm üzerinde durmuş ve Türk işçisi arasında bir tek komünistin dahi bulunmadığını söylemiş, raporu tatmin edici bulmamıştır. Hikmet Sezer 30 lira yol parasının çokluğu üzerinde durmuştur. Ragıp Dilmaç, yeni seçilecek idare heyeti üyelerinin eskisinden iyi olmayacağını

ileri sürmüştür. Tenkidler Lütfi İnsalan tarafından cevaplandırılmış, Süleyman Işıldar da Bahir Ersoyun faaliyetleri ve meşalesi hakkında izahat vermiştir.

Bu sırada Cemal Yaman bir takrir vermiş ve dileklerin dinlenmesinden sonra seçime geçilmesini istemiştir. Bu sırada salon karışmış, bir kısım üyeler seçimlerin önce yapılmasını teklif etmiştir. Seçimlerin önce yapılması kararlaştırınca bir kısım işçiler bundan sonra seçime geçilmiş bir çok münakaşalar ve gürültüler olmuş, kongre başkanı Muammer Ozerkanın yerinde ikazları ve tavsiyeleri ile kongre devam etmiştir.

UCUZLUK BAYRAMI

Bu seferki UCUZ SATIŞIMIZ BÜTÜN AVRUPA, YERLİ İPEKLI-YÜNLÜ, FANTAZİ KUMAŞLARIMIZA SAMİLDİR. UCUZ FIATLARA DIKKAT!

MELE ROBLUK	5.50
MEDYENA ROPLUK	7.15
ONDE ROPLUK	12.90
TEKSİTİLANA ROPLUK ...	11.50
DUVİTİN MANTOLUK	19.90
AGIR	26.75
MELE MANTOLUK	25.50
SİRE SATEN	4.60
IPEK BİRMEN	5.80
ROMEN SATEN	7.50
ANVER	5.50
IPEKİŞ AMAROZA	10.—
KREP SATEN	16.—
IPEK KADİFE FANTEZİ ...	15.—
Fransız mantoluklar	30 ilâ 65

STOR KUMAŞ MAĞAZASINDA
SULTAN HAMAM 11-13

Mersin liman işletmesi

(Baştarafı 1 inci sayfada)
bir müddet sonra Sendikacılara ve işçilere karşı tavır hareketinin birdenbire değişti, gayet haşin muamele yapmaya başladınız ve böylece hakikî zihniyetinizi öğrendik. Maksadımızı anlıyoruz, hareketlerinizle Sendikayı zayıflatcağınızı sanıyorsanız aldanıyorsunuz, bilakis sizin tazyikiniz bizim azmimizi artırır. En doğrusu siz bizim hakkımızdaki fikir ve hareketlerinizi değiştiriniz. İşçiler ve Sendikacılar hakkında size yalan yanlış kulaktan dolurma havadis ve malûmat verebilirler. Fakat tahkik etmeden hemen kanaat getirip hüküm vermeyin. Deniz işleriyle D. D. Yolları işleri arasında tasavvur edemeyeceğiniz kadar fark vardır. Çünkü deniz işçileri, bilhassa Mersin gibi açık bir limanda ufucak ecel tekmeleri içinde tabiat kuvvetlerine karşı kendini müdafaa ve mücadele eder. Fakat D. D. Yolları işçileri böyle değildir. Duymusunuz ki; daha dün denecek kadar kısa bir zamanda iki gemici arkadaş denizin insaf bilmeyen kucağına verdik. Deniz işi hususunda bilgileriniz yoksa hayatını denize ve bu limana vakfetmiş kaplanlardan sorup öğrenebilirsiniz. Amme hizmeti gören bu müesseseye biz işçilerin birçok fedakârlıkları vardır. Bunu aslâ inkâr edemezsiniz. İşçi ve tayfa bazen fazla çalıştıkları zaman onlara kanuni hak olduğu halde fazla mesai ücretini vermiyorsunuz. İş kanununun 40. maddesini hiç tatbik ettiniz mi? Siz kendi emrinizi kanun biliyorsunuz, zaman geliyor gemiciler tek gidiyor, çimacilar gündüzleri tek çalışıyor, emelenin çıkacak işe emre hazır bir vaziyette beklemesi nazarı itibare alınmıyor. Haklarımızı istediğimiz zaman «tahsisat meselesi» deyip baştan savıyorsunuz. Çünkü fedakâr işçilere hâlen eski zihniyetle «amele» deyip geçiyor ve kıymet vermiyorsunuz. Fakat bir ân düşünmüyorsunuz ki siz bu işçilerin başına müdür olarak tayin edildiniz ve bu yüzden maaş alıyorsunuz. Bu nimet karşısında bazı külfet ve vazifeleriniz de vardır.

Bu dairenin sekiz senelik çalışkan ve enerjik bir işçisinin sudan bir sebeble işine nihayet verdiniz. Bir ayda dört veya beş gün mazeretli olduğunuz halde gelmedi diye hemen işten çıkardınız. İş kanununun 16. ncı maddesini (E) bendini iyice okumanızı bir Sendika olarak hatırlatırız. Yoksa keyfi hareketlerinizle işçinin mahkemeye müracaatla elde edeceği tazminat, ihbar ve ödeneklerinden dolayı bir devlet müessesesini zarara sokmaya aslâ hakkınız yoktur. İşine nihayet verdiğiniz işçi, çalıştığı evvelki tarihlere ait yevrajelerini dahi alamamıştır. Diğer bir misâl verelim: 26 ve 27 Ekim 951 günü Sendika başkanına yaptığımız gayri kanuni hareketler. Başkanın işinde bir hatası ve emirlerine karşı bir itaatsizliği var idise makamınıza çağırır orada icap eden tâlimat ve nasihatı veririz. Yoksa işçiler arasında bilhassa mesai hâricinde hakaret etmeye aslâ hakkınız yoktur. Kanunsuz bir hareketinden dolayı D. D. Yollarının iş yönetiminin emrettiği cezayı ve suç bunun fevkinde ise İş Kanununun 16. ncı maddesini tatbik eder daha fazla bir taşkınlık yapmış ise ancak telefonla zabıtayı haberdar edebilirsiniz. Biz liman işleri bu müesseseden çalışmadan para alacağız diye birşey aklımızdan aslâ geçirmiyoruz. Bilakis yukarıda arzettiğimiz gibi birçok fedakârlıklarımız oluyor. Fakat bu müessesenin daha fazla randıman alabilmesi ve karşılıklı iyi geçinebilmek için sizi kanunlardan ayrılmamağa davet eder. Yoksa yine kanuna sığınarak haklarımızı ısrarla arayacağımızı beyan ederiz.»

Yerinde bir tayin

Çalışma Bakanlığı İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğünde münhal bulunan Başmüfettişliğe terfian İş Müfettişlerinden Doktor Tahsin Atay tayin edilmiştir. Tebrik ederiz.

Yalvardım, yakardım, dedim beyim, biz amele kısmı gün kazanır gün yeriz. Şimdi beni işten atıyorsunuz, beni hiç bir yer almaz, iş vermezler, ölümler dedim, yüzüme bile bakmadı kâfir herif. Halden anlamaz firavunlar...»

İflâhsız Yusuf:

«İş pek mi çetin?» diye sordu.

İhtiyar başını salladı:

«Girin de görün... On iki saat ayak üstü. Adamın ilikleri yara gibi ağrır. Uykusuzluk dersin o da bir yandan. Adam serseme döner, mank olur tekmi, algımlaşır. İşten çıkıp da şöyle bir uzandım mı, bellersen ki cesedinden canını çekiliyor. Ne yemek canını iser, ne konuşmak, uykuya bayı-lıverirsin!»

Köse Hasan:

«Kazancı bol mu barî?» diye sordu.

«Ne gezer.. Eşek gibi çalışsın da at gibi bile yiyemezsin. Koparatif der keserler, spor parası der keserler, vergi der keserler, nebilim ben keser oğlu keserler.. Elinde üstüste üç, üç buçuk lira kalır kalmaz!»

Uç arkadaş bakıştılar: «... Uç üç buçuk lira ha? Daha ne olsun? Bu şehir adamları da cip doymaz-zımış!»

Onlar bütün kış - kar bâzan Mayıs kadar kalmadı - kahve köşesi beklerler, yahut evlerinden çıkmazlardı. İş olsa, oduna, yakın köylere kazmaya ne gitseler, pek pek otuz, kırk kuruş gündelik, o da her zaman değil. Yazınsa, herkes niyi kötü, bir parça buğday, arpası olur, herkes kendi işini kendi görür, hiç ekini olmyanlar-sa çokca olanlara yardım eder, ekini yardımlaşa biçerler, harman eder, düven sürerler, emeklerine karşılık da buğday alırlardı.

Uç üç buçuk lirayı duyunca gözleri parladı.

İflâhsız Yusuf:

«Oyle mi, dedi, bu pâlikenin sâbi bizim hemşerimiz olur. Köylümüz değil a, bizim sancaktan. Kendini nasıl görürük ula?»

Ufacık ihtiyar omuz silkti:

«Kulağasma. Bunlar hemşeri memşeri tanımaz. Bunlara işlerini gördürecek adam ilâzım. Güçlü, kuvvetli misin, elin ağağın tutar mı, var ustalara, ırgatbaşılara... Seni şöyle tepeden ağır bir süzer, bakarlar, boş yer varsa alırlar, yoksa kovuverirler. Fabrikamız önü tekmi berbekâr dolu, tümü de işsiz...»

Uzun uzun öksürdü, yere kocaman bir balgam çıkarıp, ağzını kolu ile sildikten sonra:

«Hem, dedi, ağa, amele ne işine karışmaz. Onun vazifesi, tomafiline kasılıp fabrikaya gelmek, sonra gene tomafiline kasılıp evine, yimeğe gitmek!»

HATIRA GELEN İLK ÇARE

Saat sekize doğru çayhaneden çıktılar. Etraf cam gibi parlıyor, amele mahallesinin ıslak tahtalarını güneşte tütüyordu. Yusuf başını güneşe kaldırdı, genzi gıcıklandı. Üstüste hapsirdikten sonra:

«..... Siz burada durun, dedi. Tevekkeltü taallâh.. Ben tomafilin uğruna çıkacağım. Tepeliyecek degiller al.. Tepelerlerse de tepesinler, ben bu candan vazgeçtim zâtî...»

Az sonra otomobil dün çıktığı köşede görüldü. Yusuf:

«Ah, diye ileri atıldı. Tutun şunları!»

Torbasiyle yorganını yere bıraktı.

Fabrika kapıcısı dünkü gibi derlenip toplandı, hazırola geçmeden önce, kapı önündekileri kovdu.

Otomobil hızla geliyordu, yavaşladı. Fabrika kapısına on metre kalmıştı. İflâhsız Yusuf otomobilin önüne atılıp, kollarını kaldırdı. Otomobil kuvvetli bir frenle derhal durdu, şoför atladı, Yusuf'u tokathyacaktı. Fabrika sahibi —pörsük yanaklarında kıl kırdamarlar gözükken, altmışlık biri— şoföre seslendi. Şoför, Yusufu hoşla itti. Yusuf yere diz verip kalktı, fabrika sahibine koştu, onun yandan düğmeli potinlerine atıldı, öpecek gibi yaptıysa da öpmedi. Zaten adam ayaklarını çekmişti. Çekmişti amma, şu hareketde de canı sıklı. Ayak öptürmekten bile kaçınır, bunu Cenâbı Allaha karşı büyüklük sayar-da.

BUYÜK HİKAYE

Bereketli topraklar üzerinde yaşıyoruz ..

Tefrika No. 2

Yazan: Rüştü CEYHAN

«Ne istiyon lan?» diye sordu.

Yusuf titriyordu, sapsarı ke-silmmişti:

«Cılbak köyünden oluruk a-gam, Allah ömürler versin, nâmi-ni işittik de geldik. Bizi zâtinizin huzuruna salıvirmediler. Hemşeri-miz olur, köylümüz değil a, bizim sancaktan dedik, bizi kov-u-virdiler...»

Yusufun konuşmasından bunla-rın hemşeri köylüler olduklarını anlayan fabrika sahibi, kısa kesti: «..... Benden ne istiyoguz, do-guz?»

Yusuf, pehlivan Aliyle Köse Hasan'ı aradı. Onlar birbirlerine sokulmuş, geriden «yaban yaban» bakıyorlardı.

«..... Lan gelsanenize, dedi. Gelsanenize... Ne dinelionuz o-rada iç yağ gibi donuk donuk?»

Hasan'la Ali sokuldular. Yusuf: «İst- ağam, dedi. Uç arkadaşık.. Allah ömürler versin, bize mâye-tinde birer vazife virsen de sa-yende...»

Fabrika sahibi, otomobilin az ilerisinde, önünde bağlı elleriyle put gibi dikilen ve «şu aylara» dış bileyen koca bıyıklı Arnavu-ta «gel» işaretini yapmağa kalma-dı, fırladı. Ağasının önünde ça-kıldı ve derhal put kesildi.

Ağa tâlimatını kısaca verdi: «Çiçirlerin ırgatbaşısını çağı-rırsın, goslürdürsün bu adamları, bakar, işine yararsa iş verir. Hay-dî!»

Otomobilden indi, fabrika kapı-sına yürüdü.

Verilen tâlimattan pek birşey anlamıyan üç arkadaş, ağanın arkasından kaygılı gaygılı bakıyor-lardı. Arnavut kapıcı: «Abe gelin!» dedi. Gittiler.

«Gelin arkamdan!»

Arkasından gittiler. O, kulübe-sine girdi. Dahili telefonun mik-rofonunu aldı. Berikiler kulübe kapısında durmuş bakıyorlardı. Kapıcı alışkın parmaklarla nu-maraları çevirdi. Karşısına çıkan adama: «İrgatbaşısı çok acele göndermesini» söyleyip mikrofo-nu yerine bıraktı. Sonra, kapıda dikilen üç arkadaşta baktı:

«Tebliğ ettim ağamızın tâlima-tını! dedi. Gelecek şimdi Irgatbaşısı. Durmayın burda, çıkın dışarı, şurda, orda diyil ötede, az daha ötede... Ha şöyle... Bekleyin!»

İRGATBAŞININ İLK TENBİHİ!

Irgatbaşısı, daracak omuzlu, upu-zun, hilekâr bir Alasonyalı, kapı-cıya çıktı:

«Abe nestersin beni?»

Kapıcı hep o resmî ciddilik i-çinde:

«Abe gelin! diye üç arkadaşı çağırıldı. Ağamızın emri: Bakacak-sın, göreceksin, yararlırsa, vere-ceksin iş!»

Kulübesine girdi ve artık on-larla meşgul olmadı.

Irgatbaşısı üç arkadaşı gözden geçirdikten sonra:

«Gelin arkamdan!» dedi.

Irgatbaşının arkasından Yusuf, Yusufun iki adım gerisinde de Köse Hasanla Pehlivan Ali... Ors-lere inen balyoz sesleri ve bir ta-kım makine gürültüleri gelen ba-sık çatılı binaların yanından geç-tiler, sonra çürük bir merdivenle çıkılan Çiçir dairesinin sert şak-ırtılı havası içinde kendilerini buldular. Burda herşey dönüyor, sallanıyor, sarsılıyordu. Tahtaları kararmış basık çatıdan sarkan toz salkımları arasında ufacak am-puller sarı sarı yanıyor, yanlarındaki küçük volanların kuvvetli sarsıntılarla çalıştığı Çiçir makinelerinden şiddetli sesler çı-kıyor, toz salkımları, tozlu du-varlar ve döşeme tahtaları sarsılı-

Her makinenin üstünde ihtiyar, veyahut genç bir kadın, bâzan da çocuk oturuyor, ellerindeki de-ğnekleri makinelere top denilen silindirleri arasında sağa sola kul-lanıyorlardı.

Uç arkadaş, dönerek, sarsılarak çalışan koca atelyenin pamuk toz-ları uçan gürültülü havasında afallamışlardı. Irgatbaşısı, Çiçirinin üstünde uyuklayan ihtiyar bir ka-dını omuzundan hoyratca sarsıp uyandırdıktan sonra, üç arkada-sın yanına geldi, onları arkadaşki boş koza mağzalarından birine çekerek:

«Bakin bana, dedi. Benzemez bu işler köy işine. Ağurdır fabri-ka işi! Alacam ben sizi işe, ağırsa da iş, bolcadır paracığı!»

İflâhsız Yusuf ırgatbaşının el-lerine sarıldı:

«Allah ırzı olsun evendi, Al-lah daş deydi tuttuğunu...»

«..... Kaytarmak, vermek ava-lık... İstemem...»

«Yok evendi, korkma. Sayende evelâllahım izniyen...»

«Sonra, bir şey daha söyleyim.. Buranın yevmiesi üç yüz yirmi sağlamdır. Ben kolladım sizi.. Ne-den? Baktım garibsiniz, dedim sebeplensinler, etsinler dua...»

«Allah çoğunu, çoğunu.. Al-lah daş deydi tuttuğunu...»

..... **VE ALIŞILMIŞ BİR ADET!**

«Onu da söyleyim, bakın bizim burda var bir âdet... Malûm ya, her bir yerin bir âdeti...»

«Doğru evendi, söyle de belli-yek...»

«Burda para haftadan haftaya verilir. Paraları alınca, her amele bana bir para verir, ırgatbaşısı hak-kı!»

Yusuf yanındaki yara yerini kaşıyarak arkadaşlarına baktı. Sonra:

«Kaçar gurus verecek? diye sor-du, öyle ya, belliyek de...»

«Gönlünüzden ne koparsa.. Çün-kü, gördünüz ya, amele muhtaç-lığımız yoktu. Lâzım değil desey-dim sizi kovalardı...»

Pehlivan Ali:
«Buranın sâbi bizim hemşerimiz

olur!» dedi.

Irgatbaşısı Pehlivan Aliye hınçla baktı:

«Ha? Hemşeriniz mi olur? Bur-da hemşeri memşeri sökmek! Bu-ra favrika, köy yerî değil. Burda mal sahibi bizim işimize karışmaz Hemşerisiymiş... Sen kaç paralık adam oluyorsun da...»

Yusuf:

«Sen hüs lan!» dedi Aliye, ırgat-başısına döndü:

«Sen ona bakma ağam, o cahal, onun aklı irmez. Biz bilmeyok mu ki sen olmasan... Töbe... Deli o!»

Pehlivan Ali:

«Sana göre dımedim evendi. de-di. Bilmeyok mu ki, sen olmasan.. Sözüñ çalıñı yâni...»

Irgatbaşısı yatıştı. Yusuf:

«Olur ağa olur... dedi. Ne zaman başlıyacık işe?»

«Yarın öğlende... Saat on bir buçukta içeri giren amelelerle gi-rin, gelin beni burda bulun!»

«Gidek mi hincik?»

«Gidin!»

ŞU MEŞHUR ÜST BAŞ ARAMA FASLI ARTIK BAŞLAMIŞTI!

Uç arkadaş çirçir dairesinden i-nip fabrika kapısına geldiler. Ar-navut kapıcı üstlerini başlarını yokladı. Dışarı çıkınca, Yusuf:

«Lan, dedi. Sende heç mi akl yok lan? Ayağımızı bi atak hele... Senin nenegerek. Hemşerimizi bel-ledik ya, bir gün yanına varır, der-im böyle böyle... Ne parayımış? Bizi gozü küllü belleyor ellâham...»

Geceyi geçirdikleri top ağaç altına geldiler. Yorganlıyla tor-balarını bırakıp oturdular. İflâhsız Yusuf keyifli keyifli güleleb tüütünü çıkardı:

«Bire cuvura kıvrıradak hele nol-e çağsa...»

(Devamı Var)

Haydarpaşa Tesellüm işçileri sendikası ana tüzüğü

(Geçen Sayıdan Devamı)

- a) 18 yaşını bitirmiş bulunmak,
b) Türk olmak,
c) Medeni haklara sahip bulun-mak,

d) Hassiyet ve nâmusu muhil veya hapsi müstelzim bir suçtan sanık veya hüküm giymiş bulun-mamak ve memleketin yüksek menfaatlerini ihlâlê sahik fikir ve hareketlerle şöhretli olmama.

e) Kuruluş amacını açıklayan beyannamede ve bu tüzükte gös-terilen hususlara uygun hareket-ler bulunmayı kabul etmek.

Madde 6 — Sendikaya karşı su-niyette bulunanlar lüzumunda al-ınan bir kararla Sendikadan çık-a-rılır.

Madde 7 — Her üye dilediği za-man Sendikadan çıkabilir.

Madde 8 — Sendikadan ayrılan-

ARANAN İŞÇİLER

Çalışma Bakanlığı İş ve İşçi Bulma Müdürlüğünden: 2 radyo teknisyeni, 6 şoğuk demirci, 30 marangoz, 10 mobilyacı marangoz, 1 usta tornacı, 1 kalıpcı, iki atöl-ye ustabaşısı, 4 askerliğini yapmış San'at Okulu mezunu tesviyecî ve dokumacı erkeğe, 20 ipeklî doku-macı, 25 çile bobinci, 5 laboratu-var işçisi, 5 bükümcü, 5 trikotajcı, 10 ambalajcı, 5 çorap çekicisi ka-dına ihtiyaç vardır.

İş arayanların Müdürlüğümüze veya bürolarımıza müracaatları.

İŞÇİ HAKKI

Haftalık Siyasi Müstakil Gazete
Gönderilen yazılar geri verilmaz.

Yıllık abonesi 520 kuruş
Altı aylık 260 »

İlan Tarifesi

Başlık 20.00 lira
Resmî ilânların bir santimi 2.00 »
Kongre ilânları 750 »

Doğum, nişan, düğün ve ölüm ilânlarından hiç bir ücret alınmaz.

Basıldığı Yer:
Son Telgraf Matbaası

lar isterlerse Sendikaya ait yar-dımlaşma sandık ve esisleri ile il-gilerini devam ettirebilirler.

SENDİKANIN YAPACAGI

Madde 9 — Haydarpaşa Tesellüm İşçileri Sendikası tüzel kişi ola-rak genel hükümlere göre haiz ol-duğu yetkilerden başka aşağıda yazılı teşebbüs ve faaliyetlerde da-hi bulunacaktır.

a) Üyeleri adına genel sözleşme-ler aktedmek,

b) Sendikaya bağlı işçilerle iş-verenler arasındaki iş ihtilâfların-da yetkili Hakem Kurullarına ve sair mercilere ihtilâfın konusu hakkında mütalea ve hal şekli hak-kında istekte bulunmak,

c) İşverenler Sendikaya bağlı işçilerin ücretlerini rayiçten aş-a-ğı düşürmek teşebbüsünde bulundukları takdirde toplulukla iş ihtilâfını tetkik etmek yetkili merci ve Hakem Kurullarına başvurmak,

d) Hastalık, işsizlik, sakatlık, ihti-yarlık ve ölüm halleri için üyelerine hususî yardım hizmetleriyle zaten temin edilmekte olan yardımlar dışında yardımlaşma sandıkları kurmak ve üyelerin ailelerini si-gorta sözleşmelerine aktetmek.

e) Hizmet akdini ilgilendiren hususlarla genel sözleşmelerden ve meslekin müsterek menfaatle-rinden doğan hususlarda ve sigor-ta haklarının aranmasında hakkını isteyen üyelerine ve mirasçılara hususî yardımlarda bulunmak ve bunları temsilen dava açmak ve husumet kabul etmek,

f) İşçi Sigortaları Kanunu ile iş-veren ve İşçi Bulma Kurumu Ka-nunu ve Çalışma Bakanlığının ku-ruluşu hakkındaki kanun hüküm-lerine göre teşkilatlanma kurulla-ra gönderilecek temsilcilerin seçi-mine iştirak etmek,

g) Üyelerin ve ailelerinin mesle-ki ve umumî bilgilerini artıracak ve kültürlerini genişletecek kurs-lar ve konferanslar tertip etmek ve boş zamanları iyi geçirmek i-çin imkânlar sağlamak,

h) Çıktıkları iş yerlerinde mev-cut tesislerde ve makinelerde daha iy faydalanılması ve şçlern ferdi randır nlarının artırılması için işverenlerle müzakere yapmak ve bunlara faydalı tekliflerde bulun-mak.

Madde 10 — Sendika gelirlerini bu tüzükte ve buna bağlı tâlimat-na.nede yazılı olan yerler dışında başka bir yere sarfedemez.

SENDİKANIN TEŞKİLATI:

Madde 11 — Sendikanın teşkilâ-tı şunlardır:

- a) Genel Kurul,
b) Yönetim Kurulu,
c) Denetim Kurulu,
d) Haysiyet Divanı,
e) Temsilciler,
f) Sendika müstahdemleri,

TUTANAKLAR VE KANARLAR:

Madde 12 — Genel Kurulun mü-zakere tutanakları ise. reis vekil-leri ve kâtipler tarafından imzala-narak saklanır. Kararlar da ayrıca yazılarak aynı kimseler tarafından imza alınıp saklanır. Sendika ü-yeleri her zaman Sendika merke-zinde bu zabıtlar ve kararları tet-kik ve mütalea hakkına haizdirler.

YÖNETİM KURULU:

Madde 13 — Yönetim Kurulu Sendika üyeleri arasında genel ku-rul toplantısında gizli oy ile ve bir yıl süre için seçilen yedi asil ve üç yedek üyeden ibaret bir teşekküldür. Yönetim kurulu asil ü-yelerinden birinin vefatı veya ist-ifası halinde yerine yedeklerden en çok oy almış olan getirilir.

GENEL KURULUN TOPLANTISI

Madde 14 — Genel Kurul Sendikaya kayıtlı üyelere teşekkül eder ve her yıl Haziran ayı içeri-sinde âdi toplantıya çağırılır. Top-lantının yeri, günü ve saati gün-demle beraber toplantıdan en az üç gün evvel Valiliğe ve Çalışma müdürlüğüne bildirilir ve en az iki gazete ile bir hafta önceden ilân olunur. Toplantıya girecek ü-yeler Sendika tarafından her üye-ye verilmiş olan mensubiyet karne-leri yetkili memurlara göstermek mecburiyetindedirler.
(Devamı gelecek sayıda)

SIGORTA DOKTORLARINA AÇIK TEŞEKKÜR

Silâhtarğa Elektrik Fabrika-sında kömür nakliye servisinde ça-lışırken müptelâ olduğum hastalığ tedavî eden Eyüp Dispanseri Da-hiliye Mütchassısı Doktor Ferruî Ergene ile Halıçoğlu Sağlık İstis-yonu Doktoru Gündüz Karamız rağa gösterdikleri çok üstün alâ-ka ve ihtimamdan dolayı çok te-şekkür ederim.

Abd'ürrahman KURUM